



Innlandet fylkeskommune  
Pb. 4404  
2325 HAMAR  
Att. Finn Eirik Johansson Madsen

Saksbehandler, innvalgstelefon  
Linnea Karoline Vereide, 61266062

## Røykenvika fuglefredningsområde – Dispensasjon - forlenget tillatelse til montering av el-ferja Randsfjordferja Elrond

---

**Statsforvalteren i Innlandet gir Innlandet fylkeskommune forlenget tillatelse til å montere/ferdigstille el-ferja Randsfjordferja Elrond, samt utkjøring av ferja, innenfor Røykenvika fuglefredningsområde, med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Tillatelsen er gitt på bestemte vilkår som er beskrevet nedenfor.**

---

### Bakgrunn og utvidet søknad

Vi viser til deres søknad av 31. august 2021, angående en utvidet tillatelse til montering av el-ferja Randsfjordferja Elrond i Røykenvika fuglefredningsområde, i Gran kommune.

Innlandet fylkeskommune søkte den 15.03.2021 om montering av ferje i Røykenvik og Statsforvalteren i Innlandet gav i vedtak av den 12.4.2021 tillatelse til midlertidig anlegg og anleggsvirksomhet i forbindelse med montering og sjøsetting av el-ferje innenfor Røykenvik fuglefredningsområde, jf. naturmangfoldloven § 48. Videre gav Statsforvalteren en utvidet tillatelse i vedtak av 17. 06.2021 til å gjennomføre tiltaket på fire uker i løpet av perioden 1. august til 1. november 2021.

Innlandet fylkeskommune søker nå om en forlenget monteringsperiode i Røykenvika på fire nye uker fra den 10. september 2021. Bakgrunnen for denne forlengelsen er hensyn til en mest mulig effektiv montering og sikker forflytning av fartøyet. Innlandet fylkeskommune vurderer at det er risikofylt å forflytte ferja ved å slepe den ut av verneområdet slik som det i utgangspunktet var planlagt. Det er sikrere at ferja går for egen motor ut av reservatet, og da er det behov for flere uker med montering. Innlandet fylkeskommune vurderer også at monteringen har endret karakter, slik at belastningen på naturen fremstår som langt mindre enn opprinnelig antatt.

Innlandet fylkeskommune skriver i søknaden at innen 10. september vil:

1. Alt støyende arbeid være ferdig. Dette omfatter løfting med kraner, sveising, sliping og bolting mv.



2. Antall arbeidere reduseres.
3. Arbeidet endre karakter til elektro-arbeid og maling, som støyer langt mindre.
4. Ferja ligger helt rolig, godt fortøyd, ca. 5-7 meter fra land. Ferja har et avtrykk på ca. 390 m<sup>2</sup>.
5. Kranene være fjernet, men det vil bli brukt kran igjen kun ved få anledninger.

Vilkårene for dispensasjon fremgår av naturmangfoldloven § 48. Vilkårene er gjengitt i Statsforvalteren vedtak. I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. vedtaket s. 4. Innlandet fylkeskommune vil til dette anføre at ferja i seg selv, inkludert monteringsarbeidene ikke utgjør noen markant merbelastning på økosystemet.

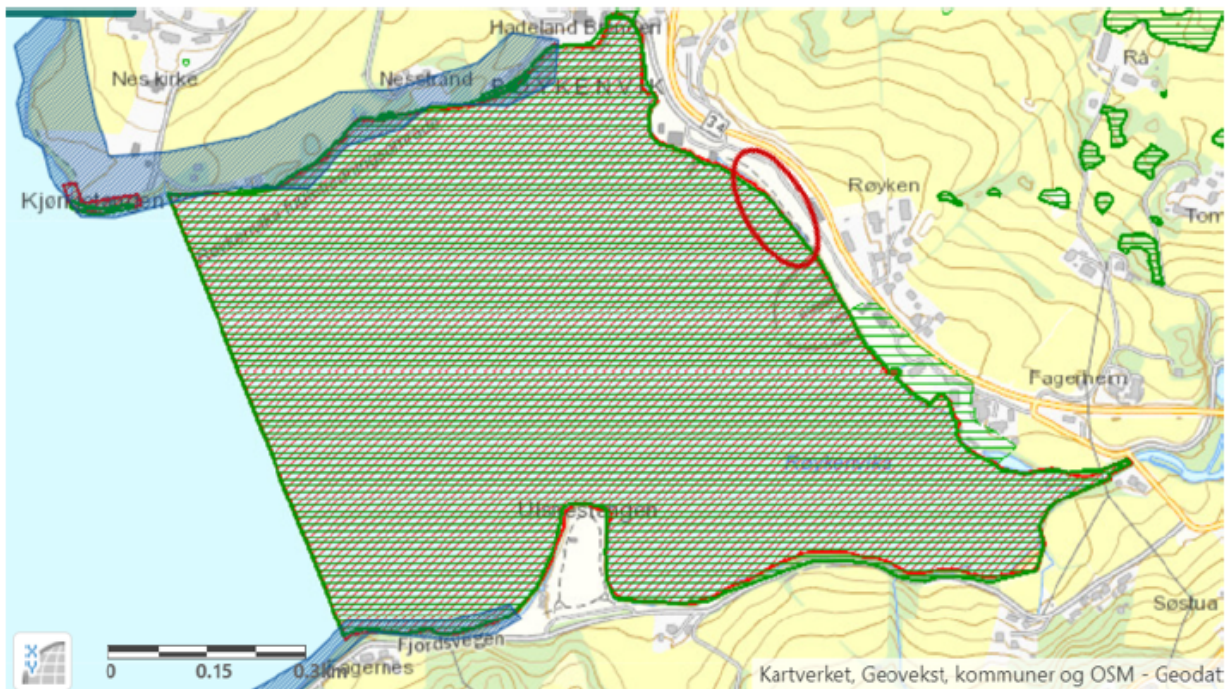
Det vises til at det i fredningsområdet er en båthavn for fritidsbåter, med daglig aktivitet og trafikk ut og inn av Røykenvika. Det vises også til at ferja ligger fortøyd tett på land i en området hvor det er lite fugl. Ferja fremstår som en permanent installasjon, nærmest som en liten bygning, og er i sin karakter lite forstyrrende. Det fremstår som at fuglelivet er størst lengst sør i fredningsområdet ved utløpet av en elv. Innlandet fylkeskommune sin erfaring er at dette området ikke har blitt særlig påvirket av det monteringsarbeidet som har pågått. Når det i fremtiden vil være redusert aktivitet og være mannskap som beveger seg rundt på ferja, vil påvirkningen være enda lavere. Ved en forlengelse av dispensasjonen vil man fortsatt være innenfor vedtakets ramme som utløper 1. november 2021.

Slik Innlandet fylkeskommune ser det vil ikke en forlengelse av dispensasjonen med fire uker innebære et unntak som vil stride mot vernevedtakets formål og verneverdiene påvirkes ikke nevneverdig.

Ved en eventuelt forlenget dispensasjon vil videre arbeid bli foretatt innenfor de vilkår som ble satt i vedtaket som ble fattet den 17.6.2021.

Jf. telefonsamtale den 1. september 2021 og e-post av 2. september 2021 har Innlandet fylkeskommune v/Finn Eirik Johansson Madsen, følgende tilleggsinformasjon til søknaden:

1. Ferja vil være klar for å seile ut av Røykenvika for egen motor den 11. oktober 2021.
2. Det kan være vanskelig å få slepetillatelse slik en først hadde tenkt, da det har vært planlagt å bruke den gamle ferja for å slepe, men det viser seg at dette i utgangspunktet ikke er tillatt. Ved avslag på utvidet monteringsperiode, må ferja trolig bli hentet av en slepebåt fra kysten. Innlandet fylkeskommune er ikke kjent med nøyaktig kostnadsramme på dette, men det vil være svært kostbart. I tillegg vil den praktiske gjennomføringen innebære at det må settes ut enda et skip, som igjen kan føre til forstyrrelser i fredningsområdet.



*Skravert grønt = Røykenvika fuglefredningsområde, Rød sirkel = Midlertidig anleggsområde for montering og sjøsetting av el-ferja. Hentet fra søknaden.*

### Lovgrunnlag

Røykenvika fuglefredningsområde ble opprettet 12. oktober 1990 og har som formål å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til trekkende vannfugl.

Vegetasjon som er viktig for fuglenes livsmiljø, er fredet mot enhver skade og ødeleggelse (jf. verneforskriften pkt. IV. 1). Fugler, herunder deres reir og egg, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser (jf. verneforskriften pkt. IV. 2). Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte produksjonsforhold eller forringe fuglenes livsmiljø (jf. verneforskriften pkt. IV. 3). I tiden f.o.m. 15. april t.o.m. 19. mai og i tiden f.o.m. 1. august t.o.m. 31. oktober er all ferdsel på tørrlagte mudderbankområder og motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt (jf. verneforskriften pkt. IV. 4).

Gjennomgangen av verneforskriften viser at det ikke er noen spesifikk hjemmel til tiltaket som er omsøkt. Tiltaket må derfor vurderes etter naturmangfoldloven (nml.) § 48 hvor forvaltningsmyndigheten etter første ledd første alternativ kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Ifølge nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

### Statsforvalterens vurdering

Røykenvika fuglefredningsområde har sin hovedfunksjon som trekklokalitet for våtmarksfugler. Røykenvika er et sårbart område, spesielt om våren, forsommeren og høsten for trekkende vannfugl. Den geografiske plasseringen gjør området til en svært viktig del av trekkruta som følger Randsfjorden. Flere arter opptrer i store antall, og det er observert mange sjeldne arter i området. Ifølge artskart er hele 49 rødlistede arter, hovedsakelig fugl, men også krepsdyr, karplanter, lav, moser og sopp er registrert innenfor fuglefredningsområdet.



Statsforvalteren mener det foreligger god kunnskap om verneverdiene i fuglefredningsområde, gjennom blant annet verneplanprosessen med tilhørende naturfaglige registreringer og fagrapporter, senere naturfaglig rapporter fra området og generell kunnskap om sårbarhet for forstyrrelser i området, samt registreringer av arter i Naturbase og Artskart. Statsforvalteren vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om artene og området er god og oppfyller kravet i nml. § 8. «føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 blir dermed ikke vurdert som relevant i saken.

Av forarbeidene til naturmangfoldloven framgår det at nml. § 48 ikke kan anvendes for å utvide rammen trukket opp i vernevedtaket. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilåårene er kumulative, det vil si at begge vilåårene må være oppfyllt for at Statsforvalteren kan dispensere for omsøkte tiltak. Det at vilåårene er oppfyllte, gir ikke krav på dispensasjon. I avveiningen av om dispensasjon skal gis, må det foretas en skjønsmessig vurdering.

Vi viser til at Innlandet fylkeskommune den 12. april 2021 fikk tillatelse til det omsøkte tiltak i perioden 20. mai til 30. juli, og da utenfor viktig trekkperiode og ferdselsforbud i Røykenvika. På grunn av forsinkelser rundt oppstart av tiltaket, som et resultat av koronapandemien, fikk Innlandet fylkeskommune i vedtak av 17. juni 2021, flyttet tiltaksperioden til fire uker i løpet av perioden 1. august til 1. november. Arbeidet i Røykenvika startet 11. august 2021, og fireukers-perioden vil være utløpt 10. september 2021. Det søkes nå om en forlenget monteringsperiode på ytterligere fire nye uker fra den 10. september 2021. I perioden 1. august t.o.m. 31. oktober er det jf. verneforskriften forbudt med all ferdsel på mudderbanker, samt motorisert ferdsel på land og til vanns. Røykenvika fuglefredningsområde er et område som er sårbart for all form for anlegg, forstyrrelser og støy, spesielt i perioder på året hvor det samles en del fugler, som under trekket på høsten. Selv om mesteparten av det støyende arbeidet vil være ferdig innen 10. september 2021, vil det fremdeles være aktivitet i reservatet som vil kunne virke forstyrrende på fuglelivet, spesielt videre utpå høsten når trekkfuglene begynner å samle seg i verneområdet.

Etter avklaring per e-post er det nødvendig med fire nye uker for å ferdigstille ferja, slik at den kan seile ut av Røykenvika for egen motor den 11. oktober 2021. Da vil arbeidet ha pågått gjennom nesten hele ferdselsforbud-perioden (1. august – 31.oktober) i verneområdet. Av prinsipielle årsaker er Statsforvalteren skeptisk til å utvide en tillatelse i en periode med ferdselsforbud, da det er streng praksis rundt å tillate slike tiltak i utgangspunktet. I Røykenvika starter høsttrekket nå, og vil fortsette å øke utover høsten, noe som gjør at arbeid innenfor verneområdet i denne perioden er lite heldig. Likevel er det slik som søker beskriver, mindre fugler i denne delen av naturreservatet hvor tiltaket foregår, og mesteparten av det mest støyende arbeidet vil være ferdig innen 10. september 2021 og isteden gå over til arbeid av en mindre støyende karakter. Videre vil også det resterende arbeidet hovedsakelig foregå på selve ferja, og ikke i området rundt. Statsforvalteren setter vilkår om at når ferja er ferdig skal den kjøres ut av Røykenvika, senest 11. oktober 2021. Ferja skal da ha en lav hastighet, maks 5 knop, gjennom reservatet. Vi vurderer at en forlengelse av tiltaket i dette tilfellet trolig vil være av mindre betydning for fuglelivet og vil ikke belaste økosystemet slik at det vil stride mot formålet med vernevedtaket eller påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. nml. § 48.

Det settes også vilkår om å vise spesiell aktsomhet til fuglelivet under hele monteringsperioden, samt under utkjøringen av ferja gjennom Røykenvika. Dette fordi monteringen/uttransporten og menneskelig tilstedeværelsen kan være forstyrrende for fuglelivet. Så lenge vilåårene blir fulgt, anses



nml. § 11 (om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) ikke for å ha relevans i denne saken.

Statsforvalteren ønsker til slutt å påpeke at det har vært gjort flere endringer på søknaden siden den først kom til Statsforvalteren i mars. I utgangspunktet ble det søkt om en tillatelse for mai-juli, utenfor ferdselsperioden, men pga. koronapandemien ble tiltaket utsatt. Det ble så søkt om en periode på inntil fire uker og det ble da lagt opp til at hele tiltaket skulle være ferdig innen fire uker. Den 31. august 2021, under to uker før ferja skulle være ferdig, ble det på nytt søkt om en forlengelse av tillatelsen på fire nye uker. Bakgrunnen var at en hadde funnet ut at ferja burde kjøres ut og ikke slepes ut som først omsøkt. Statsforvalteren vurderer at en på et tidligere tidspunkt skulle ha innsett at ferja burde kjøres ut for egen maskin og ikke slepes, slik at dette kunne vært innlemmet tidligere i søknaden. Det var også per 1. september 2021 enda ikke søkt om en slepetillatelse for å få fraktet ut ferja fra Røykenvika i henhold til den opprinnelige søknaden. Dette skulle etter vår vurdering allerede vært på plass da ferja i utgangspunktet skulle transporteres ut av Røykenvika allerede 10. september. Vi oppfatter det derfor slik at det er en forventning om at Statsforvalteren skulle gi en forlenget tillatelse til å ferdigstille prosjektet i verneområdet, da alternative løsninger (som å hente en slepebåt fra kysten) ikke framstod som spesielt aktuelle. Statsforvalteren understreker at det ikke er en selvfølge at en får en forlenget tillatelse til tiltak slik som dette i verneområder, og at en derfor skal gjennomføre tiltak i henhold til de tillatelser og vilkår som foreligger.

### Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet gir Innlandet fylkeskommune forlenget tillatelse til å montere/ferdigstille el-ferja Randsfjordferja Elrond, samt utkjøring av ferja, innenfor Røykenvika fuglefredningsområde, med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

1. Tillatelsen gjelder for ytterligere fire uker fra 10. september 2021, hvorav ferja skal være ferdig og transporteres ut av reservatet **senest 11. oktober 2021**.
2. Ferja skal transporteres med en lav hastighet, maks 5 knop, igjennom Røykenvika.
3. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon og dyreliv. Det skal holdes god avstand til fugler, og det skal vises spesiell aktsomhet til fuglelivet under monteringsperioden og ved uttransport av ferja.
4. Det skal iverksettes avbøtende tiltak som beskrevet i søknaden av 15.03.2021 og som vist til i Statsforvalterens tillatelse av 12.04.2021 og 17.06.2021. De tiltakene som berører verneområdet er punkt 3, 5 og 7.
5. Statsforvalteren skal informeres når tiltaket er gjennomført og ferdig.
6. Denne tillatelsen skal medbringes i felt og kunne fremvises til oppsyn og politi.

Denne dispensasjonen gjelder kun i forhold til fredningsforskriften for Røykenvika fuglefredningsområde. Dere må selv avklare behovet for tillatelse etter annet lovverk og grunneieres tillatelse før tiltaket kan utføres.

### Klageadgang

Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.



Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)  
avdelingsdirektør

Linnea Karoline Vereide  
rådgiver

*Dokumentet er elektronisk godkjent*

Kopi til:  
GRAN KOMMUNE Postboks 41 2714 JAREN  
SNO